

PST405 VÝZKUM V PSYCHOTERAPII A PORADENSTVÍ

Katedra psychologie
Fakulta sociálních studií MU
2017

Aktualizováno: 7. 9. 2017

Základní informace

Základní charakteristika a cíle předmětu:

Určeno pro:

studenty navazujícího magisterského oboru Psychoterapeutická studia
studenty navazujícího magisterského oboru Psychologie (profilace Psychoterapie a klinická psychologie)

Kreditová zátěž:

4 kredity (ECTS)

Forma ukončení:

zkouška

Garance:

Mgr. Tomáš Řiháček, Ph.D.

Vyučující:

Mgr. Michal Čevelíček

Mgr. Petr Doležal

PhDr. Roman Hytych, Ph.D.

Mgr. Tomáš Řiháček, Ph.D.

Cíle předmětu

Po absolvování tohoto předmětu by studenti měli být schopni

- orientovat se v různých typech výzkumů v psychoterapii, výzkumných designech a nástrojích
- vyhledat, zpracovat a kriticky posoudit empirické poznatky v oblasti psychoterapie
- shrnout a interpretovat základní empirické poznatky o psychoterapii
- propojovat výzkum s praxí, směřovat k výzkumem poučené psychoterapeutické praxi

Obsahové a časové rozvržení

Předmět bude vyučován v 90-minutových blocích každý týden. Bloky označené jako „seminář“ budou mít více seminární charakter (cvičení, diskuze), nebudou však děleny na seminární skupiny.

	Datum	Téma
1	18.9.	Historie a společenský kontext zkoumání psychoterapie. Základní rozdělení výzkumu v psychoterapii. Zkoumání účinku: RCT, naturalistické výzkumné plány, problém kontrolní skupiny.

2	25.9.	<i>Seminář:</i> Ukázky konkrétních studií účinku psychoterapie.
3	2.10.	Zkoumání účinku: kumulativní analýza, výsledky dosavadních studií, Dodo bird effect, efekt „dávky“, deteriorační efekt. Společné účinné faktory a jejich vztah k technikám.
4	9.10.	<i>Seminář:</i> Měření terapeutické změny: nástroje, koncept statisticky spolehlivé a klinicky významné změny, monitorovací systémy, feedback-informed therapy.
5	16.10.	Terapeutický „matching“, výzkum typu „aptitude-treatment interaction“ (ATI), responzivita.
6	23.10.	<i>Seminář:</i> Idiosynkratické metody měření terapeutické změny. Tvorba osobního dotazníku. (Čevelíček)
7	30.10.	Kvalitativní výzkum v psychoterapii: přístupy v kvalitativním výzkumu, příklady studií. Paradigma událostí.
8	6.11.	<i>Seminář:</i> Kvalitativní zjišťování terapeutické změny. (Hytych)
9	13.11.	Zkoumání vývoje psychoterapeutů a psychoterapeutických výcviků. Volba teoretické orientace. Zkoumání velmi zkušených terapeutů. Therapist effect. Osobní terapeutický přístup.
10	20.11.	<i>Seminář:</i> Případové studie: různé typy případových studií, výzkum N=1. (Řiháček, Doležal)
11	27.11.	Psychoterapeutické metody v praxi: Výsledky průzkumu mezi českými psychoterapeuty
12	4.12.	<i>Seminář:</i> Výzkum v praxi: možnosti využití výzkumu v praxi, akční a kolaborativní výzkum, practice research networks, příklady.

Požadavky na ukončení

Předmět je ukončen **zkouškou**, která má podobu písemného testu. Otázky vycházejí z povinné literatury, případně z prezentací zveřejněných v ISu. Podmínkou pro připuštění ke zkoušce je splnění následujících podmínek:

- prezenze (účast na přednáškách je podle SZŘ MU nepovinná, na seminářích bude kontrolována prezenze a je povolena max. 1 absence)
- prezentace v rámci některého ze seminářů

Zadání prezentace:

Ve dvojici připravte prezentaci jedné publikované studie, kterou považujete za užitečnou a inspirativní pro terapeutickou praxi. Obsah prezentace: stručně představte výzkumnou otázku a design studie, zaměřte se především na přínosnost poznatků, zamyslete se ale také nad metodologickými omezeními. Forma: PowerPoint (ev. PDF). Délka: 10 min (+5 minut diskuze). Prezentaci je nutno vložit do odevzdávacího v ISu. Prezentace musí obsahovat úplný odkaz na zdrojovou publikaci.

Je možné prezentovat též přehledové a shrnující studie, a to zvláště takové, které se zabývají propojováním výzkumu a praxe. Je možné využít např. tyto publikace

http://www.sepiweb.org/page/basic_research

<http://www.stonybrook.edu/commcms/two-way-bridge/>

Prezentace budou v IS dostupné všem studentům předmětu v daném období.

Zapište se prosím co nejdříve do rozpisu prezentací
https://docs.google.com/spreadsheets/d/1jfiGAUF_V8Y8V35-vYgi06GKUhf8WJni44IaS1Pf7g/edit?usp=sharing

Hodnocení

Počet bodů v testu	známka
10-9	A
8	B
7	C
6	D
5	E
4 a méně	F

Literatura ke studiu

Povinná literatura:

Timulák, L. (2005). *Současný výzkum psychoterapie*. Praha: Triton.

Doporučená literatura:

Cooper, M. (2008). *Essential research findings in counselling and psychotherapy: The facts are friendly*. Los Angeles: Sage.

Rozšiřující literatura:

Castonguay, L. G., & Beutler, L. E. (2006). *Principles of therapeutic change that work*. Oxford: Oxford University Press.

Duncan, B. L., Miller, S. D., Wampold, B. E., & Hubble, M. A. (Eds.). (2010). *The heart and soul of change: Delivering what works in therapy* (2nd ed.). Washington, DC: American Psychological Association.

Lambert, M. J. (Ed.). (2013). *Bergin and Garfield's handbook of psychotherapy and behavior change* (6th ed.). Hoboken, NJ: John Wiley.

Norcross, J. C. (Ed.). (2011). *Psychotherapy relationships that work: Evidence-based responsiveness* (2nd ed.). New York, NY: Oxford University Press.

Wampold, B. E., & Imel, Z. E. (2015). *The great psychotherapy debate: The evidence for what makes psychotherapy work* (2nd ed.). New York, NY: Routledge.

Celková zátěž

Četba 251 stran (česky), tvorba prezentace.